

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

**RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL
pentru etapa 2023**

privind implementarea proiectului din cadrul
Programului de Stat (2020–2023)

**Proiectul Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în
Republica Moldova**

Cifra Proiectului "20.80009.0807.22"

Prioritatea Strategică IV. Provocări societale

Rectorul/Directorul organizației

Alexandru STRATAN _____

Consiliul științific/Senatul

Alexandru STRATAN _____

Conducătorul proiectului

Rodica PERCIUN _____

Chișinău 2024

1. Scopul etapei 2023 conform proiectului depus la concurs

Elaborarea conceptului de dezvoltare a economiei circulare în R Moldova.

2. Obiectivele etapei 2023

- Analiza stadiului actual al economiei circulare în R. Moldova
- Elaborarea recomandărilor privind conceptul de dezvoltare a economiei circulare în R. Moldova

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2023

- Prezentare generală a situației macroeconomice
- Analiza sectoarelor economice prin prisma indicatorilor circularității
- Analiza Bunurilor de consum prin prisma indicatorilor circularității
- Performanța RM la indicatorii de mediu
- Analiza politicilor și legislația actuală din RM relevante pentru EC
- Structura actuală de guvernare
- Identificarea problemelor sectoriale în urma analizei efectuate
- Identificarea direcțiilor prioritare pentru economia circulară
- Argumentarea necesității trecerii la economia circulară
- Elaborarea recomandărilor privind conceptul de economie circulară.
- Publicații științifice publicate – 15
- Rapoarte la conferințe internaționale, mese rotunde, simpozioane, alte manifestări științifice – 25
- Participări la conferințe, webinare, mese rotunde – 35
- Lansare de carte ABC reciclării, în parteneriat cu Asociația Scăpărici, februarie, 2023
- Organizarea Mesei Rotunde Utilizarea produselor de plastic în Republica Moldova, februarie 2023
- Organizarea Secțiunii Economie circulară în cadrul Conferinței UCCM în parteneriat, iunie 2023
- Organizarea Secțiunii Economie circulară în cadrul Conferinței INCE, octombrie 2023
- Organizarea Secțiunii Economie circulară în cadrul Conferinței UTM, noiembrie 2023
- Campanii de informare și conștientizare

4. Acțiunile realizate

- A fost efectuată analiza generală a situației sectoarelor economice ale RM prin prisma principiilor economiei circulare (Principalele sectoare: Agricultură și silvicultură, Construcții, Comerțul interior de bunuri și servicii, Turism)
  - Au fost analizate sectoarele transversale prin prisma gestionării deșeurilor
  - A fost efectuată analiza bunurilor de consum prin prisma indicatorilor circularității (produse alimentare, materiale plastice, hârtie, sticlă (inclusiv ambalaje), echipamente electrice și produse electronice, mobilier, energie produsa pentru a fi livrata)

- A fost efectuată analiza performanței RM la indicatorii de mediu (protecția aerului, utilizarea apei)
- Au fost analizate politicile și legislația actuală din RM relevante pentru economia circulară.

- Au fost identificate problemele sectoriale în urma analizei efectuate.
- Au fost elaborate recomandări privind conceptul de economie circulară.

- Au fost publicate **37 lucrări științifice**, inclusiv materiale la saloanele de invenții (INCE), **5 articole științifice și Note de curs "ECONOMIE CIRCULARĂ (UTM)**

- Au fost realizate **50 de participări** la diverse evenimente, inclusiv cu **42 rapoarte, prezentări** (la conferințe științifice internaționale (peste hotare) – 13, conferințe științifice internaționale (Republica Moldova) – 19, manifestări naționale – 10), din care 4 rapoarte au fost susținute în plenară:

1. PERCIUN R. Circular economy and recovery of plastic waste through recycling in the Republic of Moldova, Economic Growth in the conditions of globalization Conference, 12-13.10.2023

2. GRIBINCEA C. Rethinking tourism: the imperative to shift to a circular economy, 35th Annual International Conference for Young Scientists and Students 'Transformation of economic systems and institutions in the new geostrategic realities', Alfred Nobil University, Ukraine, Noiembrie 26-27, 2023.

3. TIMOFEI O, Tranziția spre o economie circulară: implicarea consumatorilor RM în promovarea unui consum durabil, Ediția a 6-ea a Conferinței științifice Internaționale, Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene, organizată de USEM în parteneriat cu Universitatea Danubius din Galați, Universitatea Transilvania din Brașov, Universitatea Petre Andrei din Iași, Academia de business INFOR ELEA, Universitatea de business din Baku, Universitatea Economică din Bydgoskie. 01.12.2023

4. IORDACHI, V. ȘAVGA L Innovation and sustainability: the contribution of cooperatives to the circular economy., Conferința științifico-practică internațională „Dezvoltare economică și cercetare”, (UCCM parteneriat cu INCE), 21 – 23 iunie 2023

- S-a participat la **2 expoziții de invenții**. Am obținut **5 distincții**:

1. **Medalia de bronz** pentru monografia Management strategic al instituțiilor de micorfinanțare în contextul dezvoltării durabile, , Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT 2023” din 23 noiembrie 2023, AGEPI.

2. **Medalia de bronz** pentru Rezultatele proiectului Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023.

3. **Medalia de aur** pentru Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova, Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT 2023” din 23 noiembrie 2023, AGEPI.

4. **Diplomă de excelență** pentru monografia Management strategic al instituțiilor de micorfinanțare în contextul dezvoltării durabile, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023.

5. **Diploma de excelență pentru Ghidul Modele de afaceri circulare**, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023 (Diploma).

- S-a participat **la 5 cursuri de perfecționare și de recalificare a specialiștilor în domeniu.**

- S-a colaborat cu **13 instituții la nivel național și internațional.**

- **Au fost organizate 8 evenimente:**

1. **Conferința științifico-practică internațională, "Dezvoltare economică și cercetare"**, ediția a 2-a, organizată de UCCM în parteneriat cu INCE, 21-23 iunie 2023, secțiunea 3 ECONOMIA CIRCULARĂ ȘI COOPERATIVELE – CONTRIBUȚIE ÎN DEZVOLTAREA SOCIOECONOMICĂ ECHILIBRATĂ. https://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf

2. **Conferența "Economic growth in the conditions of globalization"**, XVII-th edition, INCE al ASEM, 12-13 octombrie 2023, secțiunea 3: CIRCULAR ECONOMY, DIGITIZATION AND FINANCES, <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/noutati/1514-the-programme-of-the-international-scientific-practical-conference-economic-growth-in-the-conditions-of-globalization.html>

3. **Conferința economică internațională COMPETITIVENESS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**, ediția 5, organizată de UTM în parteneriat cu INCE, 2-3 noiembrie 2023, <https://conferinte.stiu.md/sites/default/files/evenimente/Culegerea-articole-Conferinta-FIEB-2-3-Nov-2023.pdf>

4. **Masa Rotundă "Evaluarea gradului de utilizare a produselor din plastic, inclusiv cele de unică folosință, și generarea de deșeurii din plastic în Republica Moldova"**, 23.02.2023 organizată de Asociația Experților Pro-Mediu, în cadrul proiectului „Reducerea impactului asupra mediului cauzat de deșeurile din plastic în zonele de frontieră din Moldova” în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice din cadrul Academiei de Studii Economice, în cadrul Proiectului Program de Stat 20.80009.0807.22 Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova. <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/noutati/1485-masa-rotund-evaluarea-gradului-de-utilizare-a-produselor-din-plastic-inclusiv-cele-de-unic-folosinc-i-generarea-de-deeuri-din-plastic-n-republica-moldova.html>, <https://www.facebook.com/econ.circulara.md>

5. **Masa rotundă "Comportamentul durabil – o primă premisă de tranziție la economia circulară"**, 12 decembrie 2023, <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/mese-rotunde/1533-masa-rotund-comportamentul-durabil-i-o-prim-premis-de-tranziuie-la-economia-circular.html>

6. **Lansarea cărții ABC-UL RECICLĂRII: GHID PENTRU PICI**, CAI Mihai Eminescu, 3 februarie 2023 în parteneriat cu Centrul de Dezvoltare Scăpărici, <https://www.facebook.com/doina.adasan/posts/pfbid0WvxPbQSAED96kRq9EgTVfaTe46ubSkqRr3E7muYUgsn7SHsfBv6PojsTaxYatMLLI>

7. **Campania de promovare a comportamentelor prietenoase mediului și de informare a populației cu privire la principiile economiei circulare**, Instituția de Educație Timpurie nr. 40, 27 martie 2023,

<https://www.facebook.com/profile/100064187258592/search/?q=Campania%20de%20promovare%20>

8. **Trainingul** "Economia circulară - Reducem. Reutilizăm. Reciclăm", LT Orizont, filiala Buiucani, 4 aprilie 2023, <https://www.facebook.com/profile/100064187258592/search/?q=Trainingul%20%22Economia%20circular%C4%83%20-%20Reducem>

- Au fost elaborate **3 cereri de proiecte (2 au fost câștigate)**.
- Au fost elaborate **3 avize la actele normative**.
- Pentru a disemina și spori popularizarea și informarea societății se susține și se actualizează pagina proiectului pe 2 rețele sociale: FACEBOOK Pagina Studii și cercetări privind economia circulară în Republica Moldova econ.circulara.md · Educație <https://www.facebook.com/econ.circulara.md/> și Telegram Economia circulara <https://t.me/economiacircularaRM>. Pe lângă aceasta, echipa a promovat rezultatele cercetărilor obținute în proiect, participând la 5 emisiuni. Rezultatele proiectului au fost menționate în 3 publicații mass-media.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini)

Analiza stadiului actual al economiei circulare a inclus următoarele studii:

- Analiza sectoarelor economice prin prisma indicatorilor circularității (agricultură și silvicultură, construcții, comerțul interior de bunuri și servicii, turism)
- Analiza bunurilor de consum prin prisma indicatorilor circularității (produse alimentare, echipamente electrice și produse electronice, mobilier, energie produsă pentru a fi livrată, etc.)
- Analiza performanței R. Moldova la indicatorii de mediu.
- Analiza sectorială a managementului deșeurilor.
- Analiza principalelor politici și acte normative relevante economiei circulare.

Principalele constatări:

➤ În prezent, economia Republicii Moldova se confruntă cu diverse provocări. Modelul economic actual este linear, bazat pe extragerea intensivă a resurselor primare, producția în masă și consumul excesiv, și generând cantități semnificative de deșeuri. Dependența de resursele primare, precum și emisiile nocive, reprezintă aspecte critice care trebuie abordate pentru a realiza o tranziție spre economia circulară.

➤ Deși Republica Moldova a înregistrat anumite progrese în reglementarea domeniului gestionării deșeurilor, economia țării nu a reușit încă să se decupleze de generarea de deșeuri. În plus, gestionarea deșeurilor în Republica Moldova rămâne în mare măsură în urma tendințelor europene, deoarece depozitarea deșeurilor, inclusiv depozitarea ilegală, continuă să fie principala formă de gestionare. Cu toate acestea, în comparație cu țările europene, Republica Moldova generează o cantitate relativ mică de deșeuri per consum intern de materiale, ceea ce oferă perspective favorabile pentru adoptarea practicilor de economie circulară.

➤ Republica Moldova are un potențial semnificativ de îmbunătățire în toate aspectele economiei circulare, inclusiv eficiența utilizării resurselor naturale și a materialelor secundare în producție, prevenirea generării deșeurilor și îmbunătățirea gestionării acestora.

Studiu empiric privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșuri din plastic în Republica Moldova, <https://mediu.gov.md/sites/default/files/PressReleas/Documente%20Atasate/Studiu-privind-reducerea-impactului-asupra-mediului-cauzat-de-de%C8%99eurile-din-plastic.pdf>

Scopul a fost de a investiga empiric nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșuri din plastic, inclusiv determinarea comportamentului consumatorului, dar și de a verifica practica de consolidare și aplicare a cadrului legislativ de către autoritățile de reglementare și alte părți interesate. Sondajul efectuat a conturat un tablou de sinteză privind utilizarea produselor din plastic și a ambalajelor din plastic (inclusiv de unică folosință), precum și perceperea subiecților vis-a-vis de legislația actuală în domeniul deșeurilor și a produselor din plastic, și a creat reflectarea societății la provocările de politică publică privind deșeurile de plastic, care vor fi abordate în viitorul apropiat în legislația națională.

Constatări

➤ **Perceperea respondenților privind gradul de eficiență și completitudine (suficiență) a actelor normative existente în Republica Moldova privind gestionarea deșeurilor de plastic** este una pesimistă, practic toate grupele respondente consideră, că în prezent, în Republica Moldova nu există o legislație eficientă care ar duce spre îmbunătățirea situației privind gestionarea deșeurilor (96% de primării, 75% de producători, 91% de prestatori și 100% de reciclatori și comunitatea civilă).

➤ **Perceperea respondenților privind impactul Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020** asupra îmbunătățirii condițiilor pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic a fost divizată în felul următor: 96,2% de primării, 63% de respondenți de producători, 75% de reciclatori, 58,3 % de ONG consideră că această nu va îmbunătăți condițiile pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic. Pe când, 82% de prestatori de servicii din domeniul alimentației consideră că acest regulament va îmbunătăți condițiile pentru colectarea separată și reciclarea deșeurilor.

➤ Opinia subiecților studiului referitor la **gradul de duritate a sancțiunilor din Codul Contravențional al R. Moldova aplicate pentru încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor** (art. 154) s-a conturat, după cum urmează: 96% de primării, 75% de producători/importatori, 100% de reciclatori, 90% din ONG, consideră că aceste sancțiuni **nu sunt dure și nu combat gestionarea ilegală a deșeurilor**. Pe când, 95% de prestatori de servicii în domeniul alimentației consideră că aceste sancțiuni sunt suficient de dure.

➤ **Perceperea tuturor respondenților referitor la faptul dacă fondurile** (taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului) plătite de entitățile care plasează pe piață produse în ambalajul primar din materiale plastic, sunt folosite eficient pentru colectarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje din plastic, este asemănătoare. Astfel, opinia respondenților a fost următoarea: **96% de primării, 94% de producători/importatori, 95% de prestatori de servicii, 75% de entități ce gestionează deșeurile și 100% de ONG au considerat că aceste fonduri nu sunt utilizate eficient pentru colectarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje din plastic.**

➤ Comentariile, pe care le-am obținut din răspunsuri, conduc la ideea că întreprinderile, care sunt din domeniul industriei alimentare, se pot conforma și vor fi pregătite la o asemenea schimbare și argumentează prin faptul că, prin înlocuirea plasticului cu alte produse biodegradabile, calitatea vieții, protecția sănătății, protecția mediului ambiant va crește.

➤ Totuși, marea majoritate a agenților au menționat faptul că aceste schimbări *vor duce inevitabil la creșterea costului producției și alte probleme tehnice și tehnologice*. S-au adus estimări că costul produselor va putea crește dublu sau chiar triplul și acesta până la urmă va fi suportat de consumatorul final.

➤ Totodată, respondenții care activează în domeniul producerii produselor chimice sunt rezervați vis-a-vis de aceste schimbări, argumentând prin faptul că *în prezent nu există alternativă de înlocuire a recipientelor din plastic pentru produse chimice și de altă natură*.

➤ Circa 36% respondenți persoane fizice salută o posibilă modificare în legislație privind interzicerea utilizării produselor din plastic de unică folosință, circa 40% se vor conforma (deși se așteaptă că prețurile vor crește), circa 16% nu sunt de acord, iar **circa 8% din respondenți vor continua să utilizeze produse din plastic de unică folosință**. În cazul **reprezentanților comunității civile**, 100% au salutat această inițiativă.

➤ **Comportamentul consumatorilor finali.** 98,5% din consumatorii finali respondenți achiziționează produse ambalate în ambalaje de plastic.

➤ Doar 30,7% din consumatorii finali la procurarea mărfurilor țin cont permanent și întotdeauna utilizează opțiunea de a alege alte tipuri de ambalaje decât cel din plastic (ex/ hârtie, sticlă), pe când 34,3 % din consumatori nu utilizează această opțiune de a substitui plasticul cu alte tipuri de ambalaj și, respectiv 34%, dacă și atrag atenție în ce tip de ambalaj se vinde marfa, o fac rareori.

Studiu empiric Cooperativele și economia circulară. Scopul studiului a fost de a identifica perceperea și gradul de cunoaștere a cooperativelor din R.Moldova privind modelele de afaceri circulare, identificarea posibilităților de a implementa aceste modele la nivel de cooperative.

Dezvoltarea modelului de afaceri cooperatist prin principiile economiei circulare reprezintă o abordare inovatoare și sustenabilă în ceea ce privește organizarea și funcționarea cooperativelor. Economia circulară are la bază principii precum reducerea, reutilizarea, reciclarea și regenerarea resurselor, în contrast cu modelul tradițional de economie liniară, care implică extragerea, producerea, consumul și eliminarea deșeurilor. Prin implementarea principiilor economiei circulare, cooperativele pot contribui la crearea unei economii mai durabile și mai eficiente, reducând impactul asupra mediului și promovând utilizarea responsabilă a resurselor. La studiu au participat 28 de cooperative.

Principalele constatări:

- Circa 46% din cooperativele respondente consideră că economia circulară ar ajuta la reducerea materiei prime într-o oarecare măsură, iar 42% - într-o mare măsură.

- 79% din respondenți nu asigură colectarea separată a deșeurilor.

- 89% din respondenți nu asigură tratarea/reciclarea deșeurilor colectate în cooperativele sale sau în întreprinderile din cadrul acestora.

- 75% de respondenți nu cunosc ce modele de business sunt aplicabile într-o economie circulară și care s-ar potrivi mai bine cooperativei/întreprinderii acestora, în schimb se dorește această implementare având la bază următoarele motive.

Studiu privind performanța Republicii Moldova la indicatorii de mediu: protecția aerului. starea și tendința calității aerului în Republica Moldova. Acest studiu vine cu analiza detaliată a calității aerului din Republica Moldova în perioada 1990-2020 prin implementarea instrumentelor de economie circulare (RECP). În cadrul studiului s-a realizat următoarele sarcini:

- ✓ Cadrul de politici privind protecția aerului;
- ✓ Tendințele emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel național, analiza pe sectoare;
- ✓ Analiza impactului schimbărilor climatice și vulnerabilitățile în Republica Moldova;
- ✓ Implementarea indicatorului Eficientizarea Resurselor și Producere mai Pură (RECP) – instrument verde pentru întreprinderile din Republica Moldova.
- ✓ Analiza SWOT.

Studiu teoretic Conceptul economiei circulare în Republica Moldova, care a inclus analiza circularității în economie și indicatorii de circularitate pentru principalele sectoare economice. Circularitatea în economie constă în adoptarea unei abordări care se inspiră din funcționarea naturală a ecosistemelor și care promovează utilizarea eficientă și durabilă a resurselor. Într-o economie circulară, se urmărește reducerea la minim a deșeurilor și a pierderilor de materiale, iar produsele și materialele sunt proiectate și gestionate astfel încât să poată fi reutilizate, reparate, reciclate sau regenerabile.

- A fost dezvoltat conceptul economiei circulare sectorial prin prisma lanțului de producție.
- Au fost propuse mai multe seturi de indicatori de circularitate, cum ar fi indicatorii globali de evaluare a circularității la nivel de companie, Indicatorii relevanți în evaluarea circularității la nivel de materiale și produs, sector.
- A fost efectuată descrierea a mai multor instrumente de monitorizare a circularității. De exemplu, - Contul fluxurilor materiale economie - mediu (WE-MFA Wide -Economy Material Flows Account), care îmbunătățește înțelegerea bazei materiale a economiei și poate ajuta la identificarea utilizărilor ineficiente a resurselor naturale urmărind fluxurile de materiale pe tot parcursul ciclului de viață al produselor, de la extracție și producție până la utilizare, gestionare a deșeurilor și reciclare.
- A fost analizată și propusă formula de calcul al indicelui de circularitate.
- Au fost arătate exemple de succes în optimizarea gestionării materiilor prime și a deșeurilor.
- Au fost stipulate principalele provocări pentru gestionarea durabilă a resurselor și reducerea impactului asupra mediului.
- Au fost propuse soluții care pot ajuta la depășirea acestor provocări și la promovarea cu succes a economiei circulare, la nivel micro și macroeconomic.

Rezultatele științifice obținute au fost publicate în articole științifice, precum și diseminate la manifestări științifice sub formă de rapoarte, comunicări, teze. Totodată, aceste studii au inclus și recomandări privind tranziția la economia circulară în Republica Moldova, care s-au materializat în avize, documente oficiale (a vedea mai jos).

Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

- Impact științific:** Dezvoltarea bazei teoretico-metodologice a conceptului economiei circulare.
- *impact metodologic și instrumental:* argumentarea mecanismului de tranzacție și a implicației potențiale a economiei circulare, identificarea instrumentelor inovaționale a modelelor de economie circulară
  - *impact asupra elaborării de politici publice:* oferirea unor recomandări de politici publice privind conceptul național de tranziție către o economie circulară bazat pe o analiză conceptuală,

bunele practice și diagnosticarea situației în R. Moldova, participarea în grupuri de lucru interdepartamentale.

- *impact asupra pregătirii Republicii Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană:* oferirea unui mecanism eficient de trecere la economia circulară în R. Moldova, familiarizarea mediului de afaceri cu principiile economiei circulare, participări la ședințele organizate de coordonatorul național a Proiectului EU4environment EU4 - Environment Stakeholders Group meeting on Resource Efficient and Clean Production (RECP) in the Republic of Moldova.

- *impact social:* Sporirea înțelegerii, conștientizării de către toată societatea (autorități, mediu de afaceri, mediul universitar, consumatori, cetățeni, etc.) a esenței și semnificației economiei circulare și mai ales a implicațiilor pozitive ale acesteia asupra mediului, economiei și societății (inclusiv sănătății umane). Au fost organizate activități în cadrul campaniei de promovare a comportamentelor prietenoase mediului și de informare a populației cu privire la principiile economiei circulare.

- *impact economic.* Proiectul fiind unul nou pentru R.Moldova poate avea inițial mai mult potențial social decât economic, însă elaborarea unui cadru pentru asigurarea diseminării unor strategii ce țin de economia circulară de succes și de identificare a priorităților de acțiune la nivel național și european în domeniu, va facilita accelerarea fluxului de idei cu potențial economic, de la cercetare la industrie, va încuraja creativitatea științifică și va crește numărului companiilor care vor prefera modele de afaceri circulare. Respectiv proiectul are un obiectiv academic fără potențial economic imediat, însă cu o finanțare pe termen lung din portofoliul public, ar putea influența la o trecere spre o economie circulară mai ușoară, din punct de vedere a asistenței din partea proiectului a autorităților publice la elaborarea de acte normative, instruirii mediului de afaceri cât și a conștientizării populației.

1. **Colaborare la nivel național și internațional** în cadrul implementării proiectului (după caz)

INCE, ASEM

1. **Universitatea din Pitești „Constantin Brâncoveanu** - organizarea Conferinței Științifice Internaționale „Accounting and finance – the global languages in business”, 21 aprilie 2023

2. **Institutul pentru Cercetare în Economie Circulară și Mediu „Ernest Lupan ” (IRCEM)** – elaborarea cererii de proiect bilateral.

3. **EU4Environment Stakeholders Group** – participare în grupul de lucru.

4. **UTM.** Organizarea conferinței. colaborare pe linie de proiect PS.

5. **Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova.** Organizarea conferinței, elaborarea lucrărilor științifice

6. **Ministerul Mediului** – participare în grup de lucru (conform Ordinului ministerului nr. 94 din 10 noiembrie 2022 Cu privire la instituirea grupului de lucru privind aplicarea prevederilor stabilite în Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/2013)

7. **Colaborare cu Asociația pentru Reciclarea Deșeurilor MoldRec.** Schimb de informații, suport informațional, expertiză, participări în sondaje
8. **ONG Promediu.** Schimb de informații, suport informațional, expertiză, participări în sondaje, organizare de evenimente.
9. **LT Orizont, filiala Buiucani** – organizare de campanii informative privind economia circulară
10. **Centru de dezvoltare timpurie Scăpărici** – organizarea lansării de carte, campanii informative

UTM

1. Colaborare cu agenții economici din industria vinicolă din Republica Moldova și ONVV.
  2. Colaborare cu agenții economici din industria de confecții din Republica Moldova și Asociația APIUS.
  3. Cooperare cu Facultatea de Economie, Administrație și Afaceri, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România în domeniul ”Economia circulară – model de dezvoltare durabilă”.
2. **Dificultățile în realizarea proiectului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.) (după caz)**
  3. **Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)**

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice în anul 2023

INCE, ASEM

capitol în monografie internațională

1. PERCIUN R, TIMOFEI O, IORDACHI V, cap. 14. Economia circulară - un model de economie a viitorului, în Monografia ”Economie și societate”, coordonator prof. Emil Dinga, Editura Economică, București, 2023, ISBN: 978-973-709-995-2
2. POPA V., ȘAVGA L. PERCIUN R. Air quality - the essential component of the quality of life: the case of the Republic of Moldova, în APPROACHES ON THE QUALITY OF LIFE. CROSS-BORDER PERSPECTIVES, editura CEEOLPRESS, 2023, ISBN: 978-3-949607-34-9, E-ISBN-13: 978-3-949607-35-6, <https://ceeolpress.com/book/28#gsc.tab=0>

în reviste din străinătate recunoscute

3. **POPA V., CEBAN A., POPA N.** Circular economy - sustainable development between present and future. The Journal of Financial and Monetary Economics 2022. ISSN 2537-3269, ISSN-L 2392-9685. P.291-307 Disponibil pe: <http://www.icfm.ro/jfme.icfm.ro/JFME%202022%20CCFM%2028.02.2023.pdf>
4. **GANEVA V., TIRSU V.** Progress management of the public procurement system at national level in the conditions of sustainable development. In: The Journal: The scientific heritage, No 113, 2023, p. 24-29, Budapest, Hungary. ISSN 9215 – 0365, DOI: 10.5281/zenodo.7956100.

în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

Categoria B

5. IORDACHI, V., PERCIUN, R., ȘAVGA L, The cooperative and the circular economy: a collaborative approach for a sustainable future. În: Journal of Research on Trade, Management and Economic Development, UCCM: 2023, vol. 10, nr. 1(19), pp. 7-21. ISSN 2345-1424. DOI: 10.59642/JRTMED.1.2023.01, https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/184522

6. POPA V. Implementarea instrumentului de eficientizare a resurselor și producere mai pură pentru întreprinderile verzi din Republica Moldova. Vector European Revistă științifico-practică, Nr. 2/2023. P. 83-89. ISSN 2345-1106, E-ISSN 2587-358X. <https://doi.org/10.52507/2345-1106.2023-2.18> Disponibil pe: https://usem.md/uploads/files/Activitate_%C8%98tiin%C8%9Bific%C4%83_USEM/Vector/Vector_European_2023_2.pdf

7. IORDACHI V, Dezvoltarea afacerilor sustenabile în condițiile de risc și incertitudine ale noilor realități. In: Revista Akademos. Revista de știință, inovare, cultură și artă. Nr. 3(70), 2023. Pp. 111-118, ISSN 1857-0461, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/j_nr_file/Akademos%203_2023_web_0.pdf

Articole în culegeri științifice

în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

8. GRIBINCEA C. Rethinking tourism: the imperative to shift to a circular economy. In: Proceedings of 35th International Scientific and Practical, Conference of Young Scientists and Students, 27-28 November, Дніпро 2023 УДК 339.92 Т 65 ISBN 978-966-434-567-2 pp.51-65, https://duan.edu.ua/images/Announcements/UA/Departments/IER/2023/Theses_35_conf-.pdf

9. TIMOFEI O., *Consumer's engagement in extending product life to build a circular economy*, International Conference "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts" - RESILNAT-3C, 2023 Online Edition "Smart Sustainable Development and Digital Transformation", June 15-16, 2023. Bucharest, Romania https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

10. POPA V., POPA N. Infrastructura de colectare a deșeurilor în contextul dezvoltării durabile. Simpozionul Internațional „Experience. Knowledge. Contemporary Challenges”, Ediția a 11-a București, România, Universitatea ARTIFEX, 14-15 decembrie 2022. ISBN 978-606-8716-69-5. P.95-112 (publicat în februarie 2023), <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1803>

11. POPA V., ȚIRIGAN S. The contribution potential of ecological agriculture in the Republic of Moldova in the context of sustainable development. The International Conference of the Institute of National Economy of the Romanian Academy: “Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts - RESILNAT - 3C” organized on 15-16, June, 2023, București., https://www.researchgate.net/publication/374158007_RESILIENCE_AND_COMPETITIVENESS_OF_THE_NATIONAL_ECONOMIES_UNDER_THE_SIGN_OF_CREATIVITY_CRISIS_AND_CONFLICTS

12. PERCIUN R., POPA V. TIRIGAN S., POPA N. Resource efficiency and climate change – in the context of the implementation of the circular economy model. Proceedings of the EUconomics

International Conference “Financial and Monetary Policies for Fostering European Integration”, organized within the Jean Monnet Module “Towards New Paradigms of EU Economics: Financial and Monetary Milestones” (EUconomics), Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași (Romania), 2023. Editors: Irina Bilan, Constantin-Marius Apostoae, Elena Rusu Cigu. P.171-181. ISBN: 978-606-714-793-3.

https://www.researchgate.net/publication/375445950_Financial_and_Monetary_Policies_for_Fostering_European_Integration_Proceedings_of_the_EUconomics_International_Conference

13. POPA V., POPA N. Диагностический сектор банка в Республике Молдова в период пандемии COVID-19. Proceedings of the International Scientific-Practical Conference Dedicated to the 99th Birthday Anniversary of Nationwide Leader Heydar Aliyev “Quality Assurance as the Main Factor of Competitive Economic Development”, Baku, May 5, 2022. ISBN 978-9952-8455-0-1. P.39-48. Disponibil pe:

<https://bbu.edu.az/uploads/files/Konfrans/BBU%20KONFRANS%202022.pdf>

14. IORDACHI, V., POPA, V., POPA, N. Separate waste collection – an indispensable factor in implementing the circular economy model. Conferința Științifică Internațională, Ediția a-XVIII-a „Sustainable economic and social development of euroregions and cross-border areas”, I.C.E.S „Gh. Zane, Iași, 28 octombrie 2022. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/170654

15. IORDACHI V, ȘAVGA L, PERCIUN R. Identifying the potential of consumer cooperatives in the development of circular business models in the Republic of Moldova. VII. International applied social sciences congress (C-IASOS-2023). FULL PAPER PROCEEDINGS BOOK7 Valetta-Malta. 13-15 noiembrie 2023. (online), pag. 85-110, ISBN: 978-625-94328-1-6, <https://iasoscongress.org/en/>

în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

16. DODU A., OLEINIUC M, Finanțarea modelelor de afaceri pentru economia circulară din Republica Moldova, Conferința științifico-practică internațională, "Dezvoltare economică și cercetare", ediția a 2-a, 21-23 iunie 2023: Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023. – 270-279 p. ISBN 978-9975-81-149-1 http://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf

17. GRIBINCEA C. Analysis of the tourism sector through the prism of circularity indicators, Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1, pag. 229-242, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

18. IORDACHI V, PERCIUN R, ȘAVGA L. Circular Economy in Practice: Key Actors in Sustainable Transformation. In: Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1 p. 276-285, p. 33-48,=
https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

19. IORDACHI V. Sustainable construction waste management - challenges and opportunities in promoting the circular economy. In: Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1 p. 276-285, p. 96-106, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

20. PERCIUN Iu. Utilizarea plasticului în Uniunea Europeană și Republica Moldova. Conferința științifico-practică internațională „DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI CERCETARE”, UCCM, Chișinău, 21 – 23 iunie 2023. (online). https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/187871

21. PERCIUN R. Economia circulară și recuperarea deșeurilor din plastic prin reciclare în Moldova Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1 p. 276-285, pag 19 – 36, DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.2023.17.1>, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420
22. POPA V. Impact and vulnerabilities of climate change in the Republic of Moldova. In: Internațional Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", XVII-th edition , October 12-13, 2023: NIER, Conference proceedings Volume II. P.215-225, DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.III.2023.17.24>https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420
23. **POPA V., POPA N., FILIMON O.** The process of recovery of renewable energy sources in the Republic of Moldova. In: Internațional Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", XVII-th edition , October 12-13, 2023: NIER, Conference proceedings Volume II. P.287-298, DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.III.2023.17.31>https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420
24. TIMOFEI O., Circularitatea în economie: explorarea esenței și importanța indicatorilor de circularitate. Conferința științifico-practică internațională, "Dezvoltare economică și cercetare", ediția a 2-a, 21-23 iunie 2023: Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023. – 252-263 p. ISBN 978-9975-81-149-1 http://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf
25. UNGUR C, Analysis of the energy sector through the prism of circularity Indicators International Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", 17th Edition, October 12-13, 2023: Conference proceedings, Chișinău : INCE, 2023, p.174-184. ISBN 978-9975-3583-6-1, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420
26. UNGUR C. Practici și oportunități de aplicare a regimurilor speciale de impozitare în agricultură. Conferința Științifico-Practică Internațională "Dezvoltare economică și cercetare", Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023. – 146-251 p. ISBN 978-9975-81-149-1 http://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf

Rapoarte publicate / Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (internaționale)

27. GRIBINCEA C. Cost analysis of the recycling in the loop model selected for the economy of the Republic of Moldova. In: Smart sustainable development and digital transformation, book of abstracts, 2023 edition of The International Conference "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts" - RESILNAT-3C, Edited by Valentina VASILE, Raluca MAZILESCU, Marius-Răzvan SURUGIU, 15-16 June 2023, Bucharest, Romania, p.21 https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf
28. TIMOFEI O., *Consumer's engagement in extending product life to build a circular economy*, Smart Sustainable Development and Digital Transformation BOOK OF ABSTRACTS 2023 edition of The International Conference "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts" - RESILNAT3C, 15-16 June 2023, Bucharest, Romania, https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

29. POPA V., ȚIRIGAN S. The contribution potential of ecological agriculture in the Republic of Moldova in the context of sustainable development. The International Conference of the Institute of National Economy of the Romanian Academy: “Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts - RESILNAT - 3C” organized on 15-16, June, 2023, București. (online).,

https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

30. PERCIUN R., POPA V. TIRIGAN S., POPA N. Resource efficiency and climate change – in the context of the implementation of the circular economy model. EUconomics International Conference “Financial and Monetary Policies for Fostering European Integration”, organized within the Jean Monnet Module “Towards New Paradigms of EU Economics: Financial and Monetary Milestones” (EUconomics), în perioada 30 March – 1 April 2023, Universitatea Alexandru Ioan Cuza University of Iași (Romania). Disponibil pe: http://euconomics.uaic.ro/wp-content/uploads/2023/05/EUconomics_2023_final_programme.pdf

Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

31. PERCIUN R, IORDACHI V, TIMOFEI O, PERCIUN IU, DODU A, ȘAVGA L, GANEA L, ȚIRIGAN S., UNGUR C. GRIBINCEA C, POPA V, POPA N. GANEA V, Poster Rezultatele proiectului Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023

32. PERCIUN R, IORDACHI V, TIMOFEI O, PERCIUN IU, ȘAVGA L, ȚIRIGAN S., UNGUR C. GRIBINCEA C, Dosar Ghid Modele de afaceri circulare, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023

33. POPA V, Dosar monografia Management strategic al instituțiilor de micorfinanțare în contextul dezvoltării durabile, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023 (Diploma)

34. PERCIUN R, IORDACHI V, TIMOFEI O, GRIBINCEA C, POPA V, POPA N, PERCIUN IU, DODU A, ȘAVGA L, GANEA L, ȚIRIGAN S., UNGUR C. Poster Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circular eîn Republica Moldova, Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT 2023” din 23 noiembrie 2023, AGEPI

35. POPA V, Dosar monografia Management strategic al instituțiilor de micorfinanțare în contextul dezvoltării durabile, , Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT 2023” din 23 noiembrie 2023, AGEPI

Alte publicații:

36. POPA V., TIMOFEI O., Tendințe în Economia Moldovei. nr.47, (trim.III), 2023, publicație trimestrială. Disponibil pe: <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1528>

37. POPA V, TIMOFEI O., Tendințe în Economia Moldovei. nr.48, 2023 publicație trimestrială. Disponibil pe: https://ince.md/uploads/files/1682586257_met_48_es_web.pdf

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice în anul 2023
UTM

Publicații în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, Categoria B+:

1. **GHEORGHITA**, Maria SRATILA, Alina Sustainable development of construction contractors of the Republic of Molodva in the context of waste generation and processing, Journal of Social Science, Vol. VI, no. 1 (2023), pp. 6 – 15, ISSN 2587-3490
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/JSS-no1-2023_6-15.pdf

Publicații în lucrările conferințelor științifice naționale (Republica Moldova)

2. **GHEORGHITA**, Maria Contribuția angajamentului social și de mediu la sustenabilitatea întreprinderilor din industria ușoară și implementarea economiei circulare, V International Symposium Creativity Technology Marketing 2023, Technical University of Moldova, p.17-22,
<http://repository.utm.md:8080/bitstream/handle/5014/24810/Simpoz-Creativitate-Tehnologie-Marketing-2023-p17-22.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. **GHEORGHITA Maria**, Alina STRATILA, Iuliu ȚURCAN, Perspectives for improving the environment of the Republic of Moldova in the context of long-term development of water supply, sewerage and waste management enterprises.”, Culegerea conferinței Economice Internațională, ediția a 5-a „COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ” UTM, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, 2-3 Noiembrie 2023, p. 43-50,
<https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf>

4. **CILOCI Rafael**, ȚURCAN Iuliu, The need for Republic of Moldova to move to circular economy, Culegerea conferinței Economice Internațională, ediția a 5-a „COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ” UTM, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, 2-3 Noiembrie 2023, p. 78-83, <https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf>

5. **ȚURCAN, Iuliu** Rina ȚURCAN, Alina STRATILA, Digitalisation and its role in the development of circular economy business models, of Moldova, Culegerea conferinței Economice Internațională, ediția a 5-a „COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ” UTM, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, 2-3 Noiembrie 2023, p. 103-109,
<https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf>

Note curs

6. **BUGAIAN Larisa**, **GHEORGHITA Maria**, **CILOCI Rafael**, **ȚURCAN Iuliu**, **DIACONU Cristina**, Note de curs ”ECONOMIE CIRCULARĂ”; ISBN-978-9975-45-992-1, CZU: 338.24 (075.8)

4. **Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice.** (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

În perioada raportată, **pe lângă rapoartele la conferințe care s-au finalizat cu publicații științifice incluse mai sus**, echipa proiectului a participat la diverse manifestări științifice internaționale și naționale, după cum urmează:

Manifestări științifice internaționale în străinătate– 1

Manifestări internaționale în Republica Moldova – 3

Manifestări naționale în Republica Moldova – 9

Alte evenimente cu interacțiuni active, pasive – 5

Manifestări științifice internaționale în străinătate

1. GRIBINCEA C. International Online Conference The Trauma of War: Experiences of Refugees and IDPs, 25 august 2023, Roskilde University, Danemarca cu comunicatul "Mainstreaming disability in emergency support for Ukrainian refugees in Moldova"

Manifestări internaționale în Republica Moldova

1. POPA V. Conferința științifico-practică internațională „DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI CERCETARE”, UCCM, Chișinău, 21 – 23 iunie 2023. (online). Eficientizarea Resurselor și Producere mai Pură (RECP) – instrument pentru întreprinderile verzi din Republica Moldova

2. PERCIUN Iu, The 5th Economic International Conference „COMPETITIVENESS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT” organised by Technical University of Moldova, Faculty of Economic Engineering and Business in partnership with the National Institute of Economic Research and Stefan cel Mare University of Suceava. November 2-3, 2023. Perceperea populației R. Moldova privind managementul durabil al substanțelor chimice,

3. ȚIRIGAN S, The 5th Economic International Conference „COMPETITIVENESS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT” organised by Technical University of Moldova, Faculty of Economic Engineering and Business in partnership with the National Institute of Economic Research and Stefan cel Mare University of Suceava. November 2-3, 2023. Simbioza industrială în sectorul agricol: realități, perspective

Manifestări naționale în Republica Moldova

1. TIMOFEI O, Studiarea angajamentului consumatorilor din Republica Moldova în economia circulară prin prelungirea duratei de viață a produselor și adoptarea modelului de utilizare a acestora ca serviciu. Masa rotundă ”COMPORTAMENTUL DURABIL – O PRIMĂ PREMISĂ DE TRANZIȚIE LA ECONOMIA CIRCULARĂ”, 11.12.2023, <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/mese-rotunde/1533-masa-rotund-comportamentul-durabil-i-o-prim-premis-de-tranzitie-la-economia-circular.html>

2. ȘAVGA L, IORDACHI V Comportamentul durabil al mediului de afaceri. Studiu de caz: Cooperativele din R. Moldova. rotundă ”COMPORTAMENTUL DURABIL – O PRIMĂ PREMISĂ DE TRANZIȚIE LA ECONOMIA CIRCULARĂ”, 11.12.2023, <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/mese-rotunde/1533-masa-rotund-comportamentul-durabil-i-o-prim-premis-de-tranziuie-la-economia-circular.html>

3. PERCIUN R. Nivelul de utilizare produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova, Masa Rotundă ”Evaluarea gradului de utilizare a produselor din plastic, inclusiv cele de unică folosință, și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova”, 23.02.2023, <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/noutati/1485-masa-rotund-evaluarea-gradului-de-utilizare-a-produselor-din-plastic-inclusiv-cele-de-unic-folosinc-i-generarea-de-deeuri-din-plastic-n-republica-moldova.html>

4. IORDACHI V, TIMOFEI O, Workshop „Economia circulară - Reducem. Reutilizăm. Reciclăm”, BRTȘ, 18 martie 2023, raport Modele de afaceri circulare pentru un comportament prietenos mediului ambiant

5. IORDACHI V. Lansarea cărții ABC-UL RECICLĂRII: GHID PENTRU PICI, CAI Mihai Eminescu, 3 februarie 2023, raportor

6. IORDACHI V., Campania de promovare a comportamentelor prietenoase mediului și de informare a populației cu privire la principiile economiei circulare, Instituția de Educație Timpurie nr. 40, 27 martie 2023, raportor

7. IORDACHI V., Trainingul "Economia circulară - Reducem. Reutilizăm. Reciclăm", LT Orizont, filiala Buiucani, 4 aprilie 2023, trainer

8. IORDACHI V, Sesiunea de informare cu ocazia Zilei Mediului, CAI Mihai Eminescu, 5 iunie 2023, raport Reciclarea și sortarea deșeurilor – un prim pas către un mediu ambiant mai curat

9. TIMOFEI O, Ziua Științei în Republica Moldova, ediția a XIII-a, cu genericul „Integrare europeană prin cercetare și inovare”, organizată de Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul Uniunii Europene, în data de 20 noiembrie 2023, Prezentarea rezultatelor activității proiectului

Participări la cursuri de perfecționare și de recalificare a specialiștilor în domeniu

1. POPA V. Participare în cadrul seminarului de prezentare a rezultatelor Proiectului: „Permiterea unui mediu politic pentru managementul integrat al resurselor naturale și implementarea unei abordări integrate pentru atingerea neutralității terenurilor la degradare în Moldova” (GCP/MOL/006/GFF)”. 29-05-2023 ora 13:00.

2. POPA V. Participare în cadrul Seminarul de finalizare a activității grupului tematic de lucru 2 „Atenuarea emisiilor de GES, sisteme domestice de monitoring, raportare și verificare” și raportarea rezultatelor obținute și incluse în Comunicarea Națională Cinci a Republicii Moldova către CONUSC.- 24 mai 2023, ora 9:00 în incinta Hotelului Grand Hotel (str. Alessandro Bernardazzi 38, mun. Chișinău).

3. POPA V. Participare în cadrul Seminarului de finalizare a proiectului și raportarea rezultatelor obținute și incluse în Comunicarea Națională Cinci a Republicii Moldova către CONUSC. 26 mai 2023, ora 9:00 în incinta Hotelului Leogrand Hotel.

4. POPA V. Webinar Parcurile Eco-Industriale (EIP) în regiunea Parteneriatului Estic: rezultate ale evaluărilor de fezabilitate și recomandări viitoare, 16 martie 2023, între orele 10:00 și 13:00.

5. TIMOFEI O. 7th NTNU European Conference – “The Future Guiding the Present” - Bruxelles 9th February 2023, online

5. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media (Opțional):

➤ Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

1. Perciun Rodica Emisiunea condusă de dna Veronica Scorpan Compania Teleradio Moldova, 8 iunie 2023, ora 15-30, politici publice privind economia circulară.

2. Perciun Rodica, Conferință de presă, 6 iunie 2023. Prezentarea rezultatelor studiului privind situația plasticului în Republica Moldova https://www.youtube.com/live/DLLJgaLyTVY?app=desktop&feature=share&fbclid=IwAR0fGOB1aJD5-9yMEBdH8eDglCOjO7Vb7iwb_Sw1-v_OwteXrDlxu1HGUyc

3. Popa Viorica. Radio ora 10:00, EMISIUNEA: 29 11 23 Spațiul Public Discutăm - Economia Republicii Moldova, evoluția principalilor indicatori în 2023. Disponibil pe: https://radiomoldova.md/s/ro/29?fbclid=IwAR3p-sq7CvUAh1g0vd5fOU_wHMuo0z6Ife8RTDV7TSI9Y-kh6kchE0vFfCs

4. Iordachi Victoria, Emisiunea Verde Play, Despre economia circulară alături de Victoria Iordachi <https://fb.watch/pauS4I0H3o/>

5. Iordachi Victoria Emisiunea „TeleMatinal”, la TVR Moldova, LANSAREA CĂRȚII „ABC-UL RECICLĂRII. GHID PENTRU PICI”, <https://fb.watch/iy3qViuOW4/>

➤ Articole de popularizare a științei

6. Iordachi Victoria Revista online diez.md, Este posibilă creșterea economiei circulare în Moldova de la 10 % la 100 %? Interviu cu Victoria Iordachi, https://diez.md/2023/11/24/este-posibila-cresterea-economiei-circulare-in-moldova-de-la-10-la-100-interviu-cu-victoria-iordachi-experta-la-institutul-national-de-cercetari-economice/?fbclid=IwAR3_PGJ-UzAtW6cPRahsixEVyB0jIfIVIcpzUjrhV_omRIxQCDBJCCo8YRM

7. Iordachi Victoria Revista AveTerra nr 3 (343) Misiunea omului mic este de a ajuta pământul mare, <https://www.facebook.com/photo?fbid=613306874152216&set=pcb.613307270818843>

8. Iordachi Victoria Revista Univers pedagogic Pro, nr 14 (850), din 6 aprilie 2023, Misiunea omului mic este de a ajuta pământul mare.

9. FACEBOOK Pagina proiectului Studii și cercetări privind economia circulară în Republica Moldova econ.circulara.md. Educație <https://www.facebook.com/econ.circulara.md/> și

10. Telegram, pagina proiectului Economia circulara <https://t.me/economiacircularaRM>

6. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului (opțional) nu au fost planificate

7. Materializarea rezultatelor obținute în proiect (cu specificarea aplicării în practică)

1. Elaborarea și înaintarea cererii de proiect către PNUD pentru apelul "Promotion activities aiming to strengthen capacities of investment profiles beneficiaries" (Proiect câștigat)

2. Elaborarea cererii de proiect pentru PNUD la apelul "Support to Emergent Clusters in Cahul and Ungheni regions in successful implementation of Non-Reimbursable Financial Assistance Program through technical assistance related to procurement of equipment/goods/works/services, coupled with training, coaching, consulting, awareness raising and promotion activities, to stimulate the entrepreneurship culture through clustering approach of the Focal Regions (Proiect câștigat)

3. Cerere de proiect bilateral cu România *Studii Și Investigații Privind Interplayul Dintre Agricultura Regenerativă Și Economia Circulară Din România Și Republica Moldova*, în comun cu Asociația Institutul Pentru Cercetare In Economie Circulara Si Mediu „, Ernest Lupan " (IRCEM), Cluj Napoca, România și Research Institute For Field Crops "Selectia" Bălți (în curs de recenzare)

4. Aviz și recomandări pentru Proiectul Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru 2024-2028, Ministerul Mediului

5. AVIZ asupra proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

6. AVIZ Proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege privind etichetarea produselor cu impact energetic (număr unic 218/MEn/2023);

7. Expertiza la solicitarea Ministerului Mediului - Privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova, 2023 (studiul realizat în parteneriat cu Promediu) <https://www.mediu.gov.md/sites/default/files/PressReleas/Documente%20Atasate/Studiu-privind-reducerea-impactului-asupra-mediului-cauzat-de-de%C8%99eurile-din-plastic.pdf>

8. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei

Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor (Opțional)

1. Gribincea Corina. Referent oficial în cadrul Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat a dnei Mazăre Silvia, "Impactul fondurilor europene asupra dezvoltării rurale în România", 28.02.2023 Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere";

2. Perciun R. referend oficial la teza de dr. Instituțiile Financiare Internaționale și rolul lor în dezvoltarea sistemului economic al Republicii Moldova, autor Stupachev Sergey <http://www.cnaa.md/thesis/59141/>

3. Perciun R. președinte CSS teza de dr Analize statistice privind procesul de inovare și dezvoltare durabilă în IMM-urile din municipiul București, România, autor Popa V, <http://www.cnaa.md/thesis/59100/>

4. Perciun R. referend oficial la teza de dr. Particularitățile managementului facilităților în prestarea serviciilor, autor Litvin Eugeniu, ASEM
5. Perciun R. membru CSS teza de dr. Dezvoltarea managementului sinergiei în strategia companiilor de consultanță, autor Radov Mariana, ASEM
6. Ungur C. Membru al Comisiei de susținere a tezei de doctorat "Creșterea eficienței asigurărilor prin valorificarea potențialului financiar al societăților de asigurare" elaborată de Lom Ionuț-Valentin, conducător științific Caprian Iulia, dr. conf.univ. USM
7. Perciun R., Iordachi V., Gribincea C., Popa Viorica. Membri în Comitetului șt. Conferința Științifică Internațională „Accounting and finance – the global languages in business”, ediția a VIII-a, Universitatea din Pitești „Constantin Brâncoveanu, 21 aprilie, 2023 http://www.univcb.ro/java_script/uploaded/Brosura%20AFISC%202023%20SITEpdf.pdf
8. Perciun R. Membri în Comitetului șt. a Conferinței Științifice Internaționale Anuale, ediția XI-a, Economia Financiară și Monetară FME 2023, 23 octombrie 2023, Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "V. Slăvescu", Academia Română;
9. Perciun R., Popa V, Gribincea C, Membri ai Comitetului organizatoric. Conferința Internațională Științifico-Practică, Ediția a XVII-a, "Creșterea economică în condițiile globalizării", Institutul Național de Cercetări Economice, 12-13 octombrie 2023, Chișinău, 2023/ Ianuarie-Octombrie 2023.
10. Perciun R., Iordachi V. Conferința Științifico-Practică Internațională "Dezvoltare economică și cercetare", Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023
11. Perciun R., Iordachi V. Membul în comitetul științific The 5th Economic International Conference „Competitiveness And Sustainable Development” UTM în parteneriat cu INCE al ASEM. November 1-3, 2023.

Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale (Opțional)

1. Gribincea Corina, Journal Academy Review Alfred Nobel University, Ukraine, membru, <https://acadrev.duan.edu.ua/index.php/en/editorials/international-editorial-board>
2. Gribincea Corina, Law and Policy Journal (ELP), SUA, recenzent
3. Gribincea Corina, Yearbook of the Institute of East-Central Europe (YIESW) /Institute of East-Central Europe Recenzent internațional
4. Gribincea Corina, *ECONOMICS - Innovation and Economic Research* Journal, Oikos Institut, Bijeljina, Bosnia and Herzegovina, Recenzent international
5. Perciun Rodica, Editura Frontiers (WoS IF 5,6), recenzent internațional
6. Perciun Rodica, Financial and Monetary Economics. Revistă științifică, CCFM Victor Slăvescu, INCE, Academia Română, Membrul colegiului de redacție
7. Perciun Rodica, Journal of Manufacturing Economics and Management, ModTech Iasi-Romania. Membrul al Comitetului științific, <https://www.ijmem.ro/scientific-committee.php>
8. Perciun Rodica, Revista Economie contemporană /Contemporary Economy Journal, Pitești <http://www.revec.ro/p-8-consiliu.editorial.html>

9. Perciun Rodica, International Eastern European Journal of Regional Studies <https://csei.ase.md/journal>, Colegiul de redacție al revistei
10. Perciun Rodica, Revista "Economie si Sociologie", cat. B+, Membrii colegiului de redacție
11. Perciun Rodica, Revista de Cercetări în Comerț, Management și Dezvoltare Economic, cat. B, UCCM, Membrul Comitetului științific
12. Perciun Rodica. Popa Viorica. Iordachi, Victoria, Annals of Spiru Haret University. Economic Series, București, membri, http://anale.spiruharet.ro/index.php/economics/issue/viewIssue/141/pdf_26
13. Timofei Olga, Iordachi Victoria Revista "Intellectus", AGEPI recenzenti
14. Timofei Olga, Iordachi Victoria, Popa Viorica, Revista „ACADEMOS”, recenzenti
15. Timofei Olga, Iordachi Victoria, Revista „Economie și Sociologie” B+, INCE, recenzenti

Recenzenti la monografiile, manuale, cărți de specialitate

1. Perciun R. Aviz la lucrarea Ghidul practic "Tarifele de costuri și normativele veniturilor nete în agricultură" (Chișinău, 2023), autor Bajura T et.
2. Popa V. Aviz la lucrarea: Proiect investițional de tip model în domeniul agrar – înființarea unei livezi intensive de vișin, autori: Alexandru Ceban, Eugenia Lucașenco, Jan Polcyn
3. Popa V. RECENZIE asupra lucrării: „Proiectului investițional de tip model pentru sectorul agrar - înființarea fermei de producere a ciupercilor Champignon”, autori: BAJURA Tudor, TUREȚCHI Viorel, Institutul Național de Cercetări Economice din Republica Moldova

9. Concluzii

Subiectul economiei circulare este o tema de o importanță iminentă pe plan mondial. Proiectul pleacă de la premisa unei necesare cercetări în domeniul economiei circulare și crearea unui mecanism eficient de tranziție la acest tip de economie pentru RM. Această tranziție reprezintă un proces anevoios și sistemic, care nu poate să se întâmple brusc, peste noapte, de aceea conștientizarea de către toată societatea a esenței acesteia este primordială. Rezultatele obținute pot servi drept argumentare științifică a recomandărilor pentru factorii de decizie, inclusiv acestea vor duce la sensibilizarea societății privind conștientizarea și acceptarea economiei circulare. Pentru prima dată în R. Moldova s-a fundamentat științific conceptul economiei circulare, a fost identificate aspecte teoretice al economiei circulare sectoriale pentru R. Moldova, au fost identificate principalele instrumente și indicatori ai economiei circulare pentru întreprinderi, produse, a fost efectuată analiza studiilor de caz și a studiilor empirice privind subiectul investigat în Republica Moldova.

Obiectivele și activitățile planificate pentru anul 2023 au fost atinse.

Conducătorul de proiect Perciun Rodica

Data: 11.01.24

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023
Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova
Cifrul Proiectului ”20.80009.0807.22”

La etapa IV Elaborarea conceptului de dezvoltare a economiei circulare în R Moldova, au fost obținute următoarele rezultate:

Analiza stadiului actual al economiei circulare a inclus următoarele studii: analiza sectoarelor economice prin prisma indicatorilor circularității; analiza bunurilor de consum prin prisma indicatorilor circularității, analiza performanței R. Moldova la indicatorii de mediu, analiza sectorială a managementului deșeurilor; analiza principalelor politici și acte normative relevante economiei circulare. **Studiu teoretic Conceptul economiei circulare în Republica Moldova a inclus analiza circularității în economie și indicatorii de circularitate pentru principalele sectoare economice.** A fost dezvoltat conceptul economiei circulare sectorial prin prisma lanțului de producție. Au fost propuse mai multe seturi de indicatori de circularitate, cum ar fi indicatorii globali de evaluare a circularității la nivel de companie, indicatorii relevanți în evaluarea circularității la nivel de materiale și produs, sector. A fost efectuată descrierea a mai multor instrumente de monitorizare a circularității, cum ar fi: contul fluxurilor materiale economie - mediu (WE-MFA Wide -Economy Material Flows Account). A fost analizată și propusă formula de calcul al indicelui de circularitate. Au fost arătate exemple de succes în optimizarea gestionării materiilor prime și a deșeurilor. Au fost stipulate principalele provocări pentru gestionarea durabilă a resurselor și reducerea impactului asupra mediului. Au fost propuse soluții care pot ajuta la depășirea acestor provocări și la promovarea cu succes a economiei circulare, la nivel micro și macroeconomic. **Studiu empiric privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeurii din plastic în Republica Moldova.** Sondajul efectuat a conturat un tablou de sinteză privind utilizarea produselor din plastic și a ambalajelor din plastic (inclusiv de unică folosință), precum și perceperea subiecților vis-a-vis de legislația actuală în domeniul deșeurilor și a produselor din plastic, și a creat reflectarea societății la provocările de politică publică privind deșeurile de plastic, care vor fi abordate în viitorul apropiat în legislația națională. **Studiu empiric Cooperativele și economia circulară.** Scopul studiului a fost de a identifica perceperea și gradul de cunoaștere a cooperativelor din R.Moldova privind modelele de afaceri circulare, identificarea posibilităților de a implementa aceste modele la nivel de cooperative.

Au fost publicate 43 lucrări științifice. Au fost realizate 42 rapoarte la conferințe internaționale, mese rotunde, simpozioane, alte manifestări științifice (la conferințe științifice internaționale (peste hotare) – 13, conferințe științifice internaționale (Republica Moldova) – 19, manifestări naționale – 10) , inclusiv 4 - în plenară. S-a participat la 2 expoziții de invenții, unde am obținut 5 distincții: 1 medalie de aur, 2 medalii de bronz și 2 diplome de excelență. S-a colaborat cu 13 instituții la nivel național și internațional. *Au fost organizate 8 evenimente științifice, de informare și instruire.* Au fost elaborate 3 cereri de proiecte (2 au fost câștigate). Au fost elaborate 3 avize la actele normative aferente economiei circulare. Echipa a promovat rezultatele cercetărilor obținute în proiect, participând la 5 emisiuni. Rezultatele proiectului au fost menționate în 3 publicații mass-media.

Sinteza studiilor și a activităților proiectului poate fi găsită pe site-ul INCE și pe paginile proiectului pe FACEBOOK **Pagina Studii și cercetări privind economia circulară în Republica Moldova** @econ.circulara.md · Educație <https://www.facebook.com/econ.circulara.md/> și Telegram **Economia circulara** <https://t.me/economiacircularaRM>

The development of the circular economy formation mechanism in the Republic of Moldova

Project Code "20.80009.0807.22"

At stage IV Elaboration of the circular economy development concept in the Republic of Moldova, the following results were obtained:

The analysis of the current state of the circular economy included the following studies: the analysis of economic sectors through the prism of circularity indicators; analysis of consumer goods through the prism of circularity indicators, analysis of the performance of the Republic of Moldova in terms of environmental indicators, sectoral analysis of waste management; analysis of the main policies and normative acts relevant to the circular economy.

Theoretical study The concept of the circular economy in the Republic of Moldova included the analysis of circularity in the economy and circularity indicators for the main economic sectors. The concept of the sectoral circular economy was developed through the prism of the production chain. Several sets of circularity indicators have been proposed, such as global circularity assessment indicators at the company level, relevant indicators in circularity assessment at material and product level, sector. The description of several circularity monitoring tools was carried out, such as: WE-MFA Wide-Economy Material Flows Account (WE-MFA Wide-Economy Material Flows Account). The formula for calculating the circularity index was analyzed and proposed. Examples of success in optimizing raw material and waste management were shown. The main challenges for the sustainable management of resources and the reduction of environmental impact have been stipulated. Solutions have been proposed that can help overcome these challenges and successfully promote the circular economy, at micro and macroeconomic levels.

Empirical study on the level of use of plastic products (including disposable ones) and the generation of plastic waste in the Republic of Moldova. The survey carried out outlined a synthesis picture of the use of plastic products and plastic packaging (including single-use), as well as the perception of subjects vis-à-vis the current legislation in the field of waste and plastic products, and created the reflection society to the public policy challenges regarding plastic waste, which will be addressed in the near future in national legislation.

Empirical study Cooperatives and the circular economy. The purpose of the study was to identify the perception and degree of knowledge of cooperatives in the Republic of Moldova regarding circular business models, identifying the possibilities to implement these models at the cooperative level.

Following the proposed research, 43 scientific papers were developed and published. 42 reports were made at international conferences, round tables, symposia, other scientific events (at international scientific conferences (abroad) – 13, international scientific conferences (Republic of Moldova) – 15, national events – 10), including 4 - in plenary:

- Project members participated in 2 invention exhibitions, where 5 distinctions were obtained: 1 gold medal, 2 bronze medals and 2 diplomas of excellence.
- Collaborations with 13 institutions at national and international level were established.
- 8 scientific, information and training events were organized.
- 3 project applications were developed (2 were won).
- 3 opinions were developed for the normative acts related to the circular economy.
- The team promoted the research results obtained in the project, participating in 5 broadcasts. The results of the project were mentioned in 3 media publications.

The summary of studies and activities of the project can be found on the INCE website and on the project pages on FACEBOOK Page Studies and research on the circular economy in the Republic

of Moldova @econ.circulara.md · Educație <https://www.facebook.com/econ.circulara.md/> and
Telegram **Circular Economy** <https://t.me/economiacircularaRM>

Conducătorul de proiect **Perciun Rodica** _____

Data: 11 ianuarie 2024

LȘ

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat**

Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova

INCE, ASEM

capitol în monografie

1. PERCIUN R, TIMOFEI O, IORDACHI V, cap. 14. Economia circulară - un model de economie a viitorului, în Monografia "Economie și societate", coordonator prof. Emil Dinga, Editura Economică, București, 2023, ISBN: 978-973-709-995-2

2. POPA V., ȘAVGA L. PERCIUN R. Air quality - the essential component of the quality of life: the case of the Republic of Moldova, în APPROACHES ON THE QUALITY OF LIFE. CROSS-BORDER PERSPECTIVES, editura CEEOLPRESS, 2023, ISBN: 978-3-949607-34-9, E-ISBN-13: 978-3-949607-35-6, <https://ceeolpress.com/book/28#gsc.tab=0>

în reviste din străinătate recunoscute

3. POPA V., CEBAN A., POPA N. Circular economy - sustainable development between present and future. The Journal of Financial and Monetary Economics 2022. ISSN 2537-3269, ISSN-L 2392-9685. P.291-307 Disponibil pe: <http://www.icfm.ro/jfme.icfm.ro/JFME%202022%20CCFM%2028.02.2023.pdf>

4. GANEA V., TIRSU V. Progress management of the public procurement system at national level in the conditions of sustainable development. In: The Journal: The scientific heritage, No 113, 2023, p. 24-29, Budapest, Hungary. ISSN 9215 – 0365, DOI: 10.5281/zenodo.7956100.

în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

Categoria B

5. IORDACHI, V., PERCIUN, R., ȘAVGA L, The cooperative and the circular economy: a collaborative approach for a sustainable future. În: Journal of Research on Trade, Management and Economic Development, UCCM: 2023, vol. 10, nr. 1(19), pp. 7-21. ISSN 2345-1424. DOI: 10.59642/JRTMED.1.2023.01, https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/184522

6. POPA V. Implementarea instrumentului de eficientizare a resurselor și producere mai pură pentru întreprinderile verzi din Republica Moldova. Vector European Revistă științifico-practică, Nr. 2/2023. P. 83-89. ISSN 2345-1106, E-ISSN 2587-358X. <https://doi.org/10.52507/2345-1106.2023-2.18> Disponibil pe: https://usem.md/uploads/files/Activitate_%C8%98tiin%C8%9Bific%C4%83_USEM/Vector/Vector_European_2023_2.pdf

7. IORDACHI V, Dezvoltarea afacerilor sustenabile în condițiile de risc și incertitudine ale noilor realități. In: Revista Akademos. Revista de știință, inovare, cultură și artă. Nr. 3(70), 2023. Pp. 111-118, ISSN 1857-0461, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/j_nr_file/Akademos%203_2023_web_0.pdf

Articole în culegeri științifice

în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

8. GRIBINCEA C. Rethinking tourism: the imperative to shift to a circular economy. In: Proceedings of 35th International Scientific and Practical, Conference of Young Scientists and

Students, 27-28 November, Дніпро 2023 УДК 339.92 Т 65 ISBN 978-966-434-567-2 pp.51-65, https://duan.edu.ua/images/Announcements/UA/Departments/IER/2023/Theses_35_conf-.pdf

9. TIMOFEI O., *Consumer's engagement in extending product life to build a circular economy*, International Conference "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts" - RESILNAT-3C, 2023 Online Edition "Smart Sustainable Development and Digital Transformation", June 15-16, 2023. Bucharest, Romania https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

10. POPA V., POPA N. Infrastructura de colectare a deșeurilor în contextul dezvoltării durabile. Simpozionul Internațional „Experience. Knowledge. Contemporary Challenges”, Ediția a 11-a București, România, Universitatea ARTIFEX, 14-15 decembrie 2022. ISBN 978-606-8716-69-5. P.95-112 (publicat în februarie 2023), <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1803>

11. POPA V., ȚIRIGAN S. The contribution potential of ecological agriculture in the Republic of Moldova in the context of sustainable development. The International Conference of the Institute of National Economy of the Romanian Academy: “Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts - RESILNAT - 3C” organized on 15-16, June, 2023, București., https://www.researchgate.net/publication/374158007_RESILIENCE_AND_COMPETITIVENESS_OF_THE_NATIONAL_ECONOMIES_UNDER_THE_SIGN_OF_CREATIVITY_CRISIS_AND_CONFLICTS

12. PERCIUN R., POPA V. TIRIGAN S., POPA N. Resource efficiency and climate change – in the context of the implementation of the circular economy model. Proceedings of the EUconomics International Conference “Financial and Monetary Policies for Fostering European Integration”, organized within the Jean Monnet Module “Towards New Paradigms of EU Economics: Financial and Monetary Milestones” (EUconomics), Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași (Romania), 2023. Editors: Irina Bilan, Constantin-Marius Apostoae, Elena Rusu Cigu. P.171-181. ISBN: 978-606-714-793-3. https://www.researchgate.net/publication/375445950_Financial_and_Monetary_Policies_for_Fostering_European_Integration_Proceedings_of_the_EUconomics_International_Conference

13. POPA V., POPA N. Диагностический сектор банка в Республике Молдова в период пандемии COVID-19. Proceedings of the International Scientific-Practical Conference Dedicated to the 99th Birthday Anniversary of Nationwide Leader Heydar Aliyev “Quality Assurance as the Main Factor of Competitive Economic Development”, Baku, May 5, 2022. ISBN 978-9952-8455-0-1. P.39-48. Disponibil pe: <https://bbu.edu.az/uploads/files/Konfrans/BBU%20KONFRANS%202022.pdf>

14. IORDACHI, V., POPA, V., POPA, N. Separate waste collection – an indispensable factor in implementing the circular economy model. Conferința Științifică Internațională, Ediția a-XVIII-a „Sustainable economic and social development of euroregions and cross-border areas”, I.C.E.S „Gh. Zane, Iași, 28 octombrie 2022. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/170654

15. IORDACHI V, ȘAVGA L, PERCIUN R. Identifying the potential of consumer cooperatives in the development of circular business models in the Republic of Moldova. VII. International applied social sciences congress (C-IASOS-2023). FULL PAPER PROCEEDINGS BOOK7 Valetta-Malta. 13-15 noiembrie 2023. (online), pag. 85-110, ISBN: 978-625-94328-1-6, <https://iasoscongress.org/en/>

în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

16. DODU A., OLEINIUC M, Finanțarea modelelor de afaceri pentru economia circulară din Republica Moldova, Conferința științifico-practică internațională, "Dezvoltare economică și cercetare", ediția a 2-a, 21-23 iunie 2023: Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023. –

http://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf

17. GRIBINCEA C. Analysis of the tourism sector through the prism of circularity indicators, Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1, pag. 229-242, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

18. IORDACHI V, PERCIUN R, ŞAVGA L. Circular Economy in Practice: Key Actors in Sustainable Transformation. In: Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1 p. 276-285, p. 33-48,=
https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

19. IORDACHI V. Sustainable construction waste management - challenges and opportunities in promoting the circular economy. In: Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1 p. 276-285, p. 96-106,
https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

20. PERCIUN Iu. Utilizarea plasticului în Uniunea Europeană și Republica Moldova. Conferința științifico-practică internațională „DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI CERCETARE”, UCCM, Chișinău, 21 – 23 iunie 2023. (online). https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/187871

21. PERCIUN R. Economia circulară și recuperarea deșeurilor din plastic prin reciclare în Moldova Conference proceedings Economic Growth in the conditions of globalization, Vol 2. /2023. ISBN 978-9975-3583-6-1 p. 276-285, pag 19 – 36, DOI:
<https://doi.org/10.36004/nier.cecg.2023.17.1>, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

22. POPA V. Impact and vulnerabilities of climate change in the Republic of Moldova. In: Internațional Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", XVII-th edition , October 12-13, 2023: NIER, Conference proceedings Volume II. P.215-225, DOI:
<https://doi.org/10.36004/nier.cecg.III.2023.17.24>https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

23. POPA V., POPA N., FILIMON O. The process of recovery of renewable energy sources in the Republic of Moldova. In: Internațional Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", XVII-th edition , October 12-13, 2023: NIER, Conference proceedings Volume II. P.287-298, DOI:
<https://doi.org/10.36004/nier.cecg.III.2023.17.31>https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

24. TIMOFEI O., Circularitatea în economie: explorarea esenței și importanța indicatorilor de circularitate. "Dezvoltare economică și cercetare", conferință științifico-practică internațională, ediția a 2-a, 21-23 iunie 2023: Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023. – 252-263 p. ISBN 978-9975-81-149-1

http://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf

25. UNGUR C, Analysis of the energy sector through the prism of circularity Indicators International Scientific-Practical Conference "Economic growth in the conditions of globalization", 17th Edition, October 12-13, 2023: Conference proceedings, Chișinău : INCE, 2023, p.174-184. ISBN 978-9975-3583-6-1, https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/2420

26. UNGUR C. Practici și oportunități de aplicare a regimurilor speciale de impozitare în agricultură. Conferința Științifico-Practică Internațională "Dezvoltare economică și cercetare", Culegere de lucrări științifice – Chișinău, UCCM, 2023. – 146-251 p. ISBN 978-9975-81-149-1
http://conference2023.uccm.md/images/2023/Culegerea_2023_Conferinta_UCCM.pdf

Rapoarte publicate / Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (internaționale)

27. GRIBINCEA C. Cost analysis of the recycling in the loop model selected for the economy of the Republic of Moldova. In: Smart sustainable development and digital transformation, book of abstracts, 2023 edition of The International Conference "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts" - RESILNAT-3C, Edited by Valentina VASILE, Raluca MAZILESCU, Marius-Răzvan SURUGIU, 15-16 June 2023, Bucharest,

Romania,

p.21 https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

28. TIMOFEI O., Consumer's engagement in extending product life to build a circular economy, Smart Sustainable Development and Digital Transformation BOOK OF ABSTRACTS 2023 edition of The International Conference "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts" - RESILNAT3C, 15-16 June 2023, Bucharest, Romania, https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

29. POPA V., ȚIRIGAN S. The contribution potential of ecological agriculture in the Republic of Moldova in the context of sustainable development. The International Conference of the Institute of National Economy of the Romanian Academy: "Resilience and competitiveness of the national economies - under the sign of creativity, crisis and conflicts - RESILNAT - 3C" organized on 15-16, June, 2023, București. (online)., https://www.ien.ro/sites/default/files/Book%20of%20abstracts_Resilnat%202023_15.06.2023.pdf

30. PERCIUN R., POPA V. TIRIGAN S., POPA N. Resource efficiency and climate change – in the context of the implementation of the circular economy model. EUconomics International Conference "Financial and Monetary Policies for Fostering European Integration", organized within the Jean Monnet Module "Towards New Paradigms of EU Economics: Financial and Monetary Milestones" (EUconomics), în perioada 30 March – 1 April 2023, Universitatea Alexandru Ioan Cuza University of Iași (Romania). Disponibil pe: http://euconomics.uaic.ro/wp-content/uploads/2023/05/EUconomics_2023_final_programme.pdf

Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

31. PERCIUN R, IORDACHI V, TIMOFEI O, PERCIUN IU, DODU A, ȘAVGA L, GANEA L, ȚIRIGAN S., UNGUR C. GRIBINCEA C, POPA V, POPA N. GANEA V, Poster Rezultatele proiectului Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023

32. PERCIUN R, IORDACHI V, TIMOFEI O, PERCIUN IU, ȘAVGA L, ȚIRIGAN S., UNGUR C. GRIBINCEA C, Dosar Ghid Modele de afaceri circulare, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023

33. POPA V, Dosar monografia Man-agement strategic al instituțiilor de micorfinanțare în contextul dezvoltării durabile, International Exhibition of Innovation and Technology Transfer „EXCELLENT IDEA-2023”, 19-21 septembrie 2023 (Diploma)

34. PERCIUN R, IORDACHI V, TIMOFEI O, GRIBINCEA C, POPA V, POPA N, PERCIUN IU, DODU A, ȘAVGA L, GANEA L, ȚIRIGAN S., UNGUR C. Poster Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circular eîn Republica Moldova, Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT 2023” din 23 noiembrie 2023, AGEPI

35. POPA V, Dosar monografia Management strategic al instituțiilor de micorfinanțare în contextul dezvoltării durabile, , Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT 2023” din 23 noiembrie 2023, AGEPI

Alte publicații:

36. POPA V., TIMOFEI O., Tendințe în Economia Moldovei. nr.47, (trim.III), 2023, publicație trimestrială. Disponibil pe: <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1528>

37. POPA V, TIMOFEI O., Tendințe în Economia Moldovei. nr.48, 2023 publicație trimestrială. Disponibil pe: https://ince.md/uploads/files/1682586257_met_48_es_web.pdf

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice în anul 2023
UTM

Publicații în reviste din Registrul National al revistelor de profil, Categoria B+:

1. **GHEORGHITA, Maria** SRATILA, Alina Sustainable development of construction contractors of the Republic of Molodva in the context of waste generation and processing, Journal of Social Science, Vol. VI, no. 1 (2023), pp. 6 – 15, ISSN 2587-3490 https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/JSS-no1-2023_6-15.pdf

Publicații în lucrările conferințelor științifice naționale (Republica Moldova)

2. GHEORGHITA, Maria Contribuția angajamentului social și de mediu la sustenabilitatea întreprinderilor din industria ușoară și implementarea economiei circulare, V International Symposium Creativity Technology Marketing 2023, Technical University of Moldova, p.17-22, <http://repository.utm.md:8080/bitstream/handle/5014/24810/Simpoz-Creativitate-Tehnologie-Marketing-2023-p17-22.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. **GHEORGHITA Maria**, Alina STRATILA, Iuliu ȚURCAN, Perspectives for improving the environment of the Republic of Moldova in the context of long-term development of water supply, sewerage and waste management enterprises.”, Culegerea conferinței Economice Internațională, ediția a 5-a „COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ” UTM, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, 2-3 Noiembrie 2023, p. 43-50, <https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf>
4. CILOCI Rafael, ȚURCAN Iuliu, The need for Republic of Moldova to move to circular economy, Culegerea conferinței Economice Internațională, ediția a 5-a „COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ” UTM, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, 2-3 Noiembrie 2023, p. 78-83, <https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf>
5. ȚURCAN, Iuliu Rina ȚURCAN, Alina STRATILA, Digitalisation and its role in the development of circular economy business models, of Moldova, Culegerea conferinței Economice Internațională, ediția a 5-a „COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE SUSTENABILĂ” UTM, Facultatea Inginerie Economică și Business în parteneriat cu Institutul Național de Cercetări Economice și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, 2-3 Noiembrie 2023, p. 103-109, <https://fieb.utm.md/wp-content/uploads/sites/9/2023/12/Conference-Proceedings-CSD-2-3.11.2023.pdf>

Note curs

6. BUGAIAN Larisa, GHEORGHITA Maria, CILOCI Rafael, ȚURCAN Iuliu, DIACONU Cristina, Note de curs ”ECONOMIE CIRCULARĂ”; ISBN-978-9975-45-992-1, CZU: 338.24 (075.8)

Componența echipei conform contractului de finanțare 2023

Cifra Proiectului "20.80009.0807.22"

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Perciun Rodica	1973	Dr. hab., conf.	0,5	02.01.2023	31.12.2023
2.	Timofei Olga	1979	Dr., conf	1,5	02.01.2023	31.12.2023
3.	Iordachi Victoria	1981	Dr., conf.	1,5	02.01.2023	31.12.2023
4.	Popa Viorica	1985	Dr.,	1,5	02.01.2023	31.12.2023
5.	Gribincea Corina	1987	Dr.,	1,0	02.01.2023	31.12.2023
6.	Ungur Cristina	1984	Dr.,	0,75	02.01.2023	31.12.2023
7.	Perciun Iulia	1986		0,5	02.01.2023	31.12.2023
8.	Țirigan Sergiu	1982		1,0	02.01.2023	31.12.2023
9.	Popa Nicolae	1984		0,5	02.01.2023	31.12.2023
10.	Dodu Aliona	1976	Dr.,	0,5	02.01.2023	31.12.2023
11.	Șavga Larisa	1962	Dr. hab, prof.	0,25	02.01.2023	31.12.2023
12.	Ganea Victoria	1972	Dr. hab, prof.	0,25	02.01.2023	31.12.2023

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare, 41,7% (vârsta – 40 ani)

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2023

Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
I.	Nu sunt				

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor - 41,7%

Rector ASEM Alexandru STRATAN

Contabil șef Angela COBUȘCEAN

Conducătorul proiectului Rodica PERCIUN

Data: 11.01.2023

LȘ

(Handwritten signatures)

**Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2023**

Cifra proiectului: 26.89009.0807.22

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea codurilor economice	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	277,6		277,6
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (24%)	212100	66,6		66,6
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710			
Deplasări de serviciu peste hotare	222720			
Servicii editoriale	222910			
Servicii de cercetări științifice contractate	222930			
Servicii neatribuite altor aliniate	222990			
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900			
Procurarea mașinilor și utilajelor	314110			
Procurarea produselor alimentare	333110			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou	336110			
TOTAL		344,2		344,2

Notă: În total se precizată doar categoriile de cheltuieli din contract ce sunt în execuție și modificările apărute (după caz)

Rector U.T.M.

_____
(semnătură)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(nume, prenume)

Contabil (economist)

_____
(semnătură)

Victoria IOVU

(nume, prenume)

Conducătorul de proiect
(partener)

_____
(semnătură)

dr. hab. Larisa BUGAIAN

(nume, prenume)

Data: 26.11.2024

Virat

Percușan Răzvan

Componența echipei proiectului conform contractului de finanțare 2023

Cifru proiectului 20.80009.0807.22

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru a. 2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Bugian Larisa	1954	dr.hab.	0,50	03.01.2023	31.12.2023
2.	Gheorghita Maria	1952	dr., profesor	0,50	03.01.2023	31.12.2023
3.	Ciloci Rafael	1971	dr.	0,50	03.01.2023	31.12.2023
4.	Turcan Iuliu	1980	dr.	0,50	03.01.2023	31.12.2023
5.	Diaconu Cristina	1990	f-grad	0,50	03.01.2023	31.12.2023

Ponderele tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	20,0
---	------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2023					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					

Ponderele tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	20,0
--	------

Rector U.T.M.

 (numele, prenumele)

dr. hab. Viorel BOSTAN

(numele, prenumele)

Contabil (economist)

 (numele, prenumele)

Victoria IOVU

(numele, prenumele)

Conducătorul de proiect

 (numele, prenumele)

dr. hab. Larisa BUGAIAN

(numele, prenumele)

**AVIZUL COMISIEI DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
AL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE**

DATE DE IDENTIFICARE ALE PROIECTULUI	
Titlul proiectului: 20.80009.0807.22 "Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova"	
Numele cercetătorului principal (conducătorul de proiect): PERCIUN Rodica, dr.hab.	
Secția (Centrul de Cercetare): Secția Cercetări Financiare și monetare	
Cerere de avizare metodologiei de realizare chestionării: Studiului empiric Cooperativele și economia circulară.	
DOCUMENTE EVALUATE	
Metodologia de realizare chestionării adresate sectorului cooperativelor de consum, are drept scop de a obține informații privind implicarea actuală a cooperativelor și entităților sale în sistemul economic circular și conturarea strategiile de viitor în acest domeniu.	1 ex
Chestionarul (în limba română)	1 ex
Decizia comisiei:	
Se aprobă Metodologia de realizare a chestionării: Studiului empiric Cooperativele și economia circulară. Documentele corespund rigorilor Regulamentului privind cercetările sociologice și pot fi aplicate pentru cercetările calitative propuse.	

Președintele Comisiei de Etică al INCE:

Dr. Viorica POPA

Avizul a fost aprobat la ședința Comisiei de etică din 29 martie 2023, proces verbal nr. 3, întocmit în două exemplare, din care unul se păstrează la secretariatul Comisiei de Etică al INCE,ASEM, iar cel de-al doilea se înmânează solicitantului.

Data

29 martie 2023

Semnătura cercetătorului principal
(la primirea avizului)

**AVIZUL COMISIEI DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
AL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE**

DATE DE IDENTIFICARE ALE PROIECTULUI	
Titlul proiectului: 20.80009.0807.22 "Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova"	
Numele cercetătorului principal (conducătorul de proiect): PERCIUN Rodica, dr.hab.	
Secția (Centrul de Cercetare): Secția Cercetări Financiare și monetare	
Studiu empiric privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova.	
DOCUMENTE EVALUATE	
Metodologia de realizare chestionării privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova.	1 ex
Chestionarul (în l.română)	1 ex
Decizia comisiei:	
Se aprobă metodologia de realizare a chestionării: Studiului empiric privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova. Documentele corespund rigorilor Regulamentului privind cercetările sociologice și pot fi aplicate pentru cercetările calitative propuse.	

Președintele Comisiei de Etică al INCE:

Dr. Viorica POPA

Avizul a fost aprobat la ședința Comisiei de etică din 28 ianuarie 2023, proces verbal nr. 2, întocmit în două exemplare, din care unul se păstrează la secretariatul Comisiei de Etică al INCE, ASEM, iar cel de-al doilea se înmânează solicitantului.

Data 28 ianuarie 2023

Semnătura cercetătorului principal

(la primirea avizului)

DECIZIA nr. 3/6
a Senatului extraordinar al ASEM
din 11.01.2024

Luând act de Raportul Științific pentru anul 2023 și Raportul Științific Final privind executarea proiectului de cercetare și inovare „*Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 20.80009.0807.22, prezentat de conducătorul proiectului dna Rodica PERCIUN, dr. hab., prof. univ., Senatul ASEM constată că, pe parcursul anului 2023, au fost realizate integral toate obiectivele planificate.

Luând în considerație cele menționate mai sus, dar și obiectivele și acțiunile planificate pentru anul 2023, eforturile echipei de cercetare au determinat următoarele rezultate:

Analiza stadiului actual al economiei circulare a inclus următoarele studii:

- Analiza sectoarelor economice prin prisma indicatorilor circularității (agricultură și silvicultură, construcții, comerțul interior de bunuri și servicii, turism)
- Analiza bunurilor de consum prin prisma indicatorilor circularității (produse alimentare, echipamente electrice și produse electronice, mobilier, energie produsă pentru a fi livrată, etc.)
- Analiza performanței R. Moldova la indicatorii de mediu.
- Analiza sectorială a managementului deșeurilor.
- Analiza principalelor politici și acte normative relevante economiei circulare.

A fost realizat *studiul empiric Cooperativele și economia circulară*, care are drept scop identificarea percepției gradului de cunoaștere a cooperativelor din R. Moldova privind modelele de afaceri circulare, identificarea posibilităților de a implementa aceste modele la nivel de cooperative.

A fost reflectat *studiul privind performanța Republicii Moldova la indicatorii de mediu: protecția aerului, starea și tendința calității aerului în Republica Moldova*, care vine cu analiza detaliată a calității aerului din Republica Moldova în perioada 1990-2020 prin implementarea instrumentelor de economie circulare (RECP).

Circularitatea în economie constă în adoptarea unei abordări care se inspiră din funcționarea naturală a ecosistemelor și care promovează utilizarea eficientă și durabilă a resurselor, fiind realizat în cadrul proiectului prin studiul teoretic *Conceptul economiei circulare în Republica Moldova, care a inclus analiza circularității în economie și indicatorii de circularitate pentru principalele sectoare economice*.

În perioada anilor 2020-2023 în cadrul proiectului de cercetare au fost realizate mai multe activități privind realizarea obiectivelor propuse.

La Etapa 1. Fundamentarea teoretico-metodologică a conceptului de economie circulară au fost atinse următoarele rezultate științifice: a fost analizat modelul teoretic al economiei circulare și efectele realizării acestuia prin descrierea mecanismului și principiilor economiei circulare, au fost identificate principalele instrumente și indicatori ai economiei circulare, a fost analizat cadrul European legislativ aferent economiei circulare, a fost efectuată analiza cadrului legislativ-normativ național aferent subiectului cercetat, a fost efectuată analiza studiilor de caz (istorii de succes, pe țări), politicile promovate de Guverne de stimulare a tranziției la economia circulară, managementul deșeurilor.

La Etapa 2 Identificarea premiselor de trecere la economia circulară a economiei naționale au fost efectuat un studiu privind utilizarea resurselor și a managementului deșeurilor, precum și gradul de reciclare a acestora în R. Moldova. În acest studiu s-a definit noțiunea utilizare a resurselor, de deșeuri, s-a analizat cadrul general legislativ cu obiective tinta RM-UE, managementul deșeurilor municipale în RM, managementul deșeurilor de la întreprinderile naționale, managementul deșeurilor toxice, precum și s-a identificat nivelul de utilizare a resurselor și impactul acestora asupra mediului.

La Etapa 3. Elaborarea business modelelor a economiei circulare în baza instrumentelor inovaționale au fost realizate 2 studii privind business modelele economiei circulare. În aceste studii

s-au analizat toate modelele de afaceri circulare, a fost cercetată experiența internațională și s-au adus exemple cazuri de succes.

Sporirea gradului de conștientizare a societății despre necesitatea de tranziție la economia circulară prin:

- publicarea a 188 publicații științifice și informative, inclusiv materiale la saloane de invenții
- organizarea a 25 manifestări științifice, de instruire și informare.
- 219 de participări cu rapoarte, comunicate, postere la diverse manifestări științifice (123 participări cu publicare de materiale și 96 participări cu rapoarte, postere, pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor), inclusiv 15 rapoarte în sesiunea plenară.
- 3 teze de doctorat susținute. (1- de doctor, 2 – dr. habilitat)

În urma celor menționate, Senatul ASEM

DECIDE:

1. A aproba rezultatele activității de cercetare științifice în anul 2023 în cadrul proiectului de cercetare și inovare „Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 20.80009.0807.22, prezentat de conducătorul proiectului dna Rodica PERCIUN, dr. hab., prof. univ.

2. A aproba rezultatele activității de cercetare științifice în perioada anilor (2020- 2023) în cercetare și inovare „Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 20.80009.0807.22, prezentat de conducătorul proiectului dna Rodica PERCIUN, dr. hab., prof. univ.

3. A transmite Raportul Anual însoțit de decizia Senatului ASEM către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare din Republica Moldova până la 15 ianuarie 2024 pe suport de hârtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice). (responsabil: directorul de proiect).

4. A transmite Raportul Final însoțit de decizia Senatului ASEM către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare din Republica Moldova până la 15 ianuarie 2024 pe suport de hârtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice) (responsabil: directorul de proiect).

5. A publica în Acces Deschis raportul anual al proiectului pe pagina oficială a ASEM în termen de 3 zile. (responsabili: directorul de proiect, direcția tehnologiei informaționale).

Președintele Senatului ASEM
dr. hab. prof. univ.,
membru corespondent al ASM

Secretar științific
al Senatului ASEM

Alexandru STRATAN

Diana BRAGOI